

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Demonstrationes
Chronologico-Historico-Juridico-Canonicæ**

Callenberg, Caspar

Coloniae, 1734

§. Secundus. Pro secunda indirectâ Responsione affert insigne Attestatum
è Belgio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63192](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63192)

§. SECUNDUS.

Pro secunda indirectâ Responsione affert insigne Attestatum è Belgio.

SI mixta Canonissarum Secularium Collegia non pertineant ad caput Indemnitatibus, errârunt totius Belgii Austriaci Magistratus, tam Civiles, quàm Ecclesiastici, qui in Canonissis Secularibus ætatem triginta annorum semper requisiverunt: & ab immemoriali tempore (etsi aliquoties se obtulerit occasio, minoris ætatis Domicellas admittendi) nullam intra triginta annos ad Abbatissatum talem admiserunt, ut patet ex Authentico Testimonio, quod Perillustris Dominus J. B. de Heems in Concilio Statûs ad Regimen Belgii Austriaci, Sacra Casarea & Catholica Majestati à Secretis, nuper, scilicet 22dâ Decembris Anno 1732. Bruxellis dedit; quòdque in formâ probante Romæ exhibebitur; nam is ad propositos sibi Articulos sequentes:

Nu. 123. Belgii praxi & mens circa ætatem Abbatissarum.

1. An in Brabantia & finitimis Provinciis dentur Collegia Canonissarum Secularium, in quibus Canonissa separatim habitent, & cum Canonicis unum Capitulum faciant? & quomodo illa Canonissarum Collegia vocentur?
2. An Canonissarum & Canonicorum talium Abbatissa, ut eligi possint, secundum Caput Indemnitatibus §. penult. de Elect. in 6. debeant indubitatè esse triginta Annorum?
3. An unquam auditum, talium Collegiorum Abbatissas infra annum ætatis tricesimum absque Indulto Pontificio eligibilitatis esse electas?

Nu. 124. Belge semper in Abbatissa Canonissarum requisiverunt 30. annos.

Respondit idiomate gallico in sequentem sensum:

In Belgio quinque dantur talia Collegia, scilicet in Ducatu Brabantie unum dictum NIVELLEENSE, vulgò Nivelles. In Comitatu Hannonia duo dantur, unum MONTIBUS, vulgò Mons; ibi Imperator & Comes Hannonia est Abbas perpetuus.

Nu. 125. In Belgio Austriaco sunt quinque Canonissarum Collegia:

Alterum est MALBODII vulgò Maubeuge, quod à plurimis annis est sub ditione Gallicâ.

In Comitatu Namurcensi etiam duo dantur: Unum ANDENNENSE, vulgò Andennes: alterum MONASTERIENSE, vulgò Monstriens.

Imperator ut Dux Brabantia, Comes Hannonia & Namurci, nominat Abbatissas jure Indulti Pontificii & jure Patronatûs Laici.

Nu. 126. Imperator nominat Abbatissas Belgicas.

Illas SEMPER habuisse ætatem triginta annorum, & plurium, constat ex Catalogis hic annexis sub litt. A. B. C.

Constat etiam, tam CONCILIUM STATUS, quàm Deputatos ad colligan-

Nu. 127. da Constat ex

Catalogis, da Suffragia SEMPER consuluisse TALEM (scilicet triginta annorum) semper in Belgio Abbatissas, *ÆTATEM EXIGI* ex Compendiis hic annexis, litterâ D. E. F. G. Ex illis etiam videndum est, nullum NB. exemplum contrarium ab immemoriali saltem tri-

tempore, lit. A. Catalogus Abbatissarum Secularium Perillustris Capituli S. Gertrudis Nivelis in Brabantia, & compositi ex 35. Domicellis Canonissis Secularibus, qua habitant separatim, & ex 30. Canonicis pariformiter separatim habitantibus: qui unâ con-

stituunt dictum Capitulum. & Electio Abbatissa moderna de Anno 1725. & Domicella Carolina de Berlaimont est nominata Abbatissa in etate 51. An-

norum. & Electio de Anno 1706. & Domicella Maria Francisca de Berghes est nominata Abbatissa in etate 40. Annorum.

Et sic pergit Perillustris hic Secretarius litterâ A. reliquas Nivelleses Abbatissas unâ cum Anno Electionis, & Anno ætatis earundem recensere.

Eodem modo litterâ B. pertexit Catalogum Præpositarum Andennensium, & litterâ C. Abbatissarum Monasteriensium; ex quibus Catalogis ad oculum patet in toto Belgio nullam admissam Abbatissam, quæ non saltem esset trigenaria, singulis autem Catalogis ita subscribitur:

Ego infrascriptus Secretarius Concilii Status ad Regimen Belgii Austriaci Sacra Casarea & Catholica Majestatis declaro, quod suprascriptus Catalogus sit conformis Documentis Originalibus, qua dictum Concilium Status desuper Gubernatoribus generalibus fecit: in quorum fidem hæc subscripsi, & Sacra Casarea & Catholica Majestatis Sigillo, quo in Actibus officium meum concernentibus utor, communi. Actum Bruxellis vigesima secunda Mensis Decembris Anno 1732.

(L. S.)

J. B. de HEEMS.

Post Catalogos quæ Abbatissarum, quæ Præpositarum Belgicarum, Heemsius sequentes subjicit Extractus lit. D. E. F. G.

Lit. D.

Nu. 130. Extractus Relationis, quam Concilium Status fecit Gubernatori Generali Provinciarum Belgicarum Marchioni de Caracena super Electione ejusdam Domine Præposita Secularis Perillustris Capituli Canonissarum Ecclesia Collegiata S. Begge, & NOS presentâsemus ad dictam Præposituram Domicellam Annam Francis-

ciscam de Haverech, Canonissam dicti Capituli Andennensis, oriundam ex Civitate Namurcensi, dummodo ipsius junior Aetas, nempe 29. annorum non obstisset; quâ ponderatâ presentamus ad hanc Prapositionem Annam Mechtildem de Elderen Decanissam dicti Capituli Andennensis.

Adeste! adeste huc Advocati Romani, & advertite! quòd totum Concilium Statûs in Belgio pro Abbatissâ Gubernatori non audeat Domicellam undetricennem ob defectum ætatis & quidem in Collegio mixto (quale esse Andennense constat ex Num. 153.) item in Collegio Canonissarum separatim habitantium, ut habitant omnes Canonissæ Seculares, viventes sicut vivunt in Ecclesiis Secularibus Canonici Seculares C. Indemnitatibus §. penult. de Elect. in 6. adeoque habitantes ut Canonici separatim. Revideatur Demonstratio 1. 2. 3. Cogitate hinc, quantum Sententia hujus Sapientissimi Concilii de domesticis certè melius, quam vos de rebus extraneis, judicare præsumendi, distet à vestris Nugamentis, quæ de Collegio seorsim habitantium Canonissarum per Rotam spargere non erubuitis. Si Domicella 29. annorum ob juniorem ætatem ad Abbatissatum aspirare non audeat, judice toto Concilio Statûs Belgico, an Puella vix 27. annorum ad talem spartam admitti poterit?

Sed ad Heemsium redeamus.

Pergit ille lit. E.

Extractus Relationis, quam Episcopus Namurcensis Engelbertus de Bois, & Præsidens Concilii Namurcensis, Joannes Baptista Polchet fecerunt Gubernatori harum Provinciarum Belgicarum Don Francisco de Melo super Electione cujusdam Domina Prapositionis Perillustris Capituli Canonissarum Ecclesia Collegiata S. Begga sive Andennensis 16tâ Novembris 1643.

Quo ad alias: illa reportarunt quoque aliquot vota; sed in minori numero; exceptâ Domicellâ Robertinâ de Merode, dictâ de Jehan; quæ accepit quinque secundas & quinque tertias; quemadmodum autem illa adhuc dum satis est juvenis, hinc illam inter quatuor supra memoratas non collocabimus &c. &c.

En iterum in Collegio Andennensi Mixto, & ubi separatim habitatur, aliqua ob defectum ætatis, etiam tot votis munita, à spe Abbatissatus ab Episcopo Namurcensi, & Namurcensis Concilii Præsidente, Viris utique expertissimis, excluditur.

At si Advocatos Romanos Westerholt. audiamus, nulla certa ætas à Jure in hujusmodi Collegiis Mixtis, maxime si illic distinctè habitetur, est requisita. Electio in Collegiis Mixtis est casus in Jure omissus. Caput Indemnitatibus est correctorium Juris, & hinc minimè extendendum ad Collegia Mixta. At (quod Partis adversæ Dictum est, quàm objectivè falsum, tam entitativè insulsum) nobiles Puellæ simul atque mingere, & Abbatissæ fieri possunt. Quo ergo Jure, Illustrissime Episcopo Namurcensis, quo Clarissime Præsidents bonam Merodiam,

ideo ab Abbatissatu excluditur, quòd sit undetricenaria. Nu. 131. Etsi Andennense Collegium sit mixtum & Canonisse separatim habitent. Nu. 132. An ergo Puella vix 27. annorum ad Abbatissatum aspiraret?

Nu. 133. Ibidem alia ob ætatem excluditur ab Abbatissatu.

Nu. 134.
Illiberalis
jocus Ad-
versario-
rum super
atate Ab-
batissa.

tot votis electam, vel ex Albo illarum, quæ pro Abbatissatu Gubernatori Belgii præsentari ex more debebant, omnino proscribitis? Est cur Merodia dicam Vobis impingat, & Jus suum in altioribus Tribunalibus propugnet, Romæ Mecastor, si Advocatis Westerholticis utatur, indubiè triumphatura.

Sed non curat Episcopus, non Præses vel nœnias Advocatorum Westerholtic. vel Partis adversæ illiberales jocos, non audiunt mundiores Belgæ deprompta ex *locis Mixti* vel *Mixti* sat fordida argumenta; sed hic

Sacer est pueri locus: extra

Mejete (a)

Extractus Relationis (pergit lit. F. Dominus de Heems) quam Episcopus Namurcensis, Ferdinandus Comes de Berlo, & Præses Concilii Namurcensis Westpin dederunt Marchioni de Betmar Gubernatori Generali Belgicarum Provinciarum in absentia Sua Serenitatis Electoralis Bavara; super Electione Dominae Abbatissa Secularis Perillustris Capituli Canonissarum Monasteriensis, secundâ Septembris 1702.

Nu. 135.
Domicella
27. annor-
um, nisi
potioribus
votis fulsa
Tricenaria
in Abba-
tiali Digni-
tate post-
habetur.

Et licet Domicella Joana Ludovica Florentia de Glymes Brabantina, de Sancto Martino, habuerit quinque primaria (suffragia comprehensis illis cujusdam Officialis & tribus secundis, quæ apparenter tantum & plus considerari deberent, quam dua prima, quatuor secunda, & sex tertia, quæ habuit Domicella Agnes Isabella de Glymes, pariter Brabantina, de Faletze; Nos nihilominus censuimus dictam Domicellam de Faletze, utpote 30. annorum, nominari & præferri debere Domicella de Sancto Martino, quæ 27. annos tantum habet. &c. &c.

Ehodum Advocati Romani! hîc ego vos non *Nasum* cum Catullo; sed *auris* fieri opto; ut rectè audiatis verba illa: *UTPOTE TRIGINTA ANNORUM*, & illa: *QUÆ 27. ANNOS* (totidem scilicet, quot Vestra Westerholtia tempore Electionis numerabat) *tantum habet*. En quàm sanctè servent Belgæ Leges Romanas seu Pontificias de 30. annorum ætate Abbatissis præscriptas! quàm parum illas curavit Rotalis novissima Decisio, vestris artibus eò abducta, ut contra expressum textum *Capitis Indemnitatibus* Electionem approbârît Personæ tricessimum annum haud dum assecutæ. An eadem & hominum, & Legum fata sunt; ut ambo alibi, ubilibet magis, quàm in patria sua observentur colanturque? nec juvat hîc veterem vestram cantilenam de Collegio mixto ceu privilegiato mihi occinere; nam sicut

Citharædus

Ridetur, chordâ qui semper oberrat eâdem. (b)

Sic ego explodo toties repetitam de Mixto Exceptionem vestram, eamque retindo præsentè Exemplo, quo Belgarum Doctissimi, Episcopus & Præses totius Concilii Statûs, ad Abbatissatum Collegii Monasteriensis (quod Mixtum est, vid. Num.

155.

(a) *Persius satyrâ 1. vers. 125.* (b) *Horatius de Arte Poët.*

155.) Domicellam viginti septem annorum, et si multis suffragiis fultam, nequidem presentandam Gubernatori censuerunt. Ex verbis autem illis: *UTPOTE TRIGINTA ANNORUM*: patet evidenter, quod sagacissimi Belgæ in Secularium Abbatissarum Electione & Nominatione ad *Caput Indemnitatibus* tanquam ad Cynosuram respiciant. Quò si etiam respexissent Freckenhorstenses, Electio in Brevia & fyrtes haud incidisset.

Extractus Relationis (pergit Heemsius lit. G.) quam Episcopus Namurcensis Engelbertus de Bois, & Praeses Concilii Provinciae Namurcensis Polchet, fecerunt *Suae SERENITATI* Ferdinando Cardinali, Infanti Hispaniae, Gubernatori Generali Belgicarum Provinciarum super Electione D. Abbatissa Secularis & Perillustris Capituli Monasteriensis Canonissarum 7ma Novembr. 1641.

Quo ad alias Canonissas; illae etiam reportarunt quadam Vota, sed in minori numero, excepta Domicella Joannâ Doyenbrügge de Duras, dicta de Loyoe, quae habuit duas secundas, & quatuor tertias. Verùm cum illa ultra 26. annos non habeat (quae aetas insufficientis est pro Abbatissatu obtinendo) Nos illam collocabimus inter ceteras &c. &c.

State hinc iterum (per ego vos Jovem Statorem oro) Advocati Romani, & edicite mihi, quid sibi velint verba illa: *Quae aetas insufficientis est pro Abbatissatu obtinendo?* An non hic iteratò Belgicum Status Concilium ad *Caput Indemnitatibus*, tanquam ad lydiium lapidem recurrit?

Cæterum omni Extractui hinc relato singularim laudatus Heemsius hanc formulam subscripsit:

Conformis dicto Documento Originali, reposito in meo Officio, in cujus fidem has subscripsi, & Sigillum secretum Sacrae Caesareae & Catholicae Majestatis, quo in functionibus meis utor, appressi Bruxellis 22da Decembr. 1732.

[L. S.]

J. B. de Heems.

Videat hinc Orbis, & miretur, quam sanctè & Religiosè totum Belgium omnes omnium Collegiorum Electiones ad normam *Cap. Indemnitatibus* exegerit; dum ex *Catalogis* Abbatissarum ad oculum patet ab immemoriali tempore nullam unicam ad Abbatissatum in Belgio admissam, quae annum trigessimum non explisset, dum etiam ex *Extractibus* liquet complurimas, et si 27. imò 28. annorum, & cetera maxime idoneae essent, solo deficientis aetatis legitimæ titulo ab Abbatissatibus repulsas esse. Sciat porrò Orbis, omnia totius Belgii Collegia, in quibus Canonissae degunt, nempe Andennense, Malbodiense, Monasteriense, Montense, Nivellense (ut constabit à Num. 152.) mixta esse. An non ergo Praxis totius

N. 137.
Canonica
26. anno-
rum ob de-
fectum
aetatis Ab-
batissatu
arctetur.

Nu. 138.
Belgium
sacrofanctè
C. Indem-
nitatibus
observat.

Nu. 139.
Omnia Bel-
gica Cano-
nissarum

Collegia
sunt mixta

totius Belgii tam uniformis, tam diuturna; misellam, novellam, & invitâ Minervâ editam, Advocatorum Romanorum Exceptiunculam de Collegiis *Mixtis*, omnino enervat? explodit? exsufflat?

S. TERTIUS.

Propinat alias indirectas Responsiones.

Nu. 140.
Ex Doctri-
na Adver-
sariorum
sequitur.
Præstans-
sima que-
que Cano-
nissarum
Collegia
contra
communē
Auctorum
sententiam
non subja-
cere Capiti
Indem-
nitatibus

SI Mixta Canonissarum Collegia non cadant sub caput *Indemnitatibus*, quòd Mixta sint casus in Jure omissus, & caput *Indemnitatibus*, utpote correctorium Juris non sit ad Mixta extendendum, sequitur primò, quòd pleraque omnia Secularium Canonissarum Collegia, quæ tempore Bonifacii VIII. extiterunt, saltem maximè insignia, illustrissima, & splendidissima, v. g. *Andennense, Borgborstanum, Coloniense in Capitolio, & ad S. Ursulam, Diekirchianum, Edelstadiense, Eltinese, Essendense, Freckenhorstanum, Herisense, Malbodiense, Monasterio-Belisiense, Monasteriense S. Fregandi, Montense, Niedermünstrense* apud Ratisbonenses, *Nivellense, Novesiense, Obermünstrense* apud Ratisbonenses, *Romaricense* apud Lotharingos, *Susterense, Thoreense, Vredense, Willichianum &c. &c.* contra omnium AA. de illis agentium sententiam à Capite *Indemnitatibus* sint exempta; quia pleraque omnia Canonissarum Secularium Collegia, quæ tempore Bonifaciano aderant, mixta fuere. Vid. Num. 150. maximè insignia & præcipua. Vid. Num. 174. Nam *simplicia* plurimam partem post tempora Bonifacii, à tempestate turpissimi Lutheri, aurigante vel hæresi, vel liberioris vitæ ambitione, è Monachorum claustris, in qualiacunque Canonissarum Collegia emerferunt; ut docemus exemplis à Num. 169.

Nu. 141.
Sequitur
2dò, in
principali-
bus etiam
Collegiis
eligi posse
Puellas
quantilla-
cunque
ætatis.

Sequitur 2dò; quòd in omnibus illis Collegiis mixtis (*principalibus* sæpe, certè insignibus) sinè ullo ætatis respectu, juvenulæ maximè juvenes, eligi Abbatissæ queant; nam si illis non obstet *Caput Indemnitatibus*, nullum obstabit Jus. Non *Caput eum in cunctis §. inferiora de Elect.* quia si illud revera comprehendat Abbatissas, non porriget se ad Abbatissas Collegiorum mixtorum, utpote *Correctorium Canonis juvenulas. XX. q. 1.* requirentis Abbatissam sexagenariam: nec etiam obstabit ipse Canon *Juvenulas*, mox citatus; quia extra dubium jamdudum contrariâ consuetudine inumbratus est. Ergo nullum obstabit Jus. Plaudite ergo Septennes, Octennes, Novennes Virgunculæ, Canonissalis statûs Tyrunculæ, Nobiles Pupulæ! viam Vobis ad Abbatissales Dignitates, ad Imperii Principatus munierunt Romani Advocati, pro doctrinâ hac suâ lautissimo certè Minervali dignissimi! Ite nunc Domicellulæ, vix infantiam egressæ, & per qualem qualem Electionem, ad Andennensem, Andlowiensem, Eltinesem, Essendensem, Malbodiensem, Monasteriensem S. Fregandi, Montensem, Nieder-Münstrensem Nivel-

Collegiorū
mixtorum